TALABALARNING MUSTAQIL TA’LIMINI TASHKIL ETISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING O‘RNI VA AHAMIYATI

Axmadaliyeva Sarvinoz Alimardon qizi

Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti Namangan filiali Rus tili va adabiyoti yo’nalishi, 2-bosqich talabasi

Telefon: *+998 94 763 25 07*

Ilmiy rahbar: ***Shamsiddinov Bahodir***

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada oliy ta’lim tizimida talabalarning mustaqil ta’limini tashkil etishda raqamli texnologiyalarning o‘rni, ahamiyati va didaktik imkoniyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqotda elektron ta’lim platformalari, raqamli kutubxonalar, interaktiv topshiriqlar va sun’iy intellekt vositalarining mustaqil bilim olish jarayonini tashkil etishdagi imkoniyatlari ko‘rib chiqiladi. Shuningdek, raqamli vositalar yordamida ta’limni shaxsiylashtirish, o‘zlashtirishni nazorat qilish va talabalarning mustaqil ishlash ko‘nikmalarini rivojlantirish masalalariga e’tibor qaratiladi. Shu bilan birga, internet sifati, texnik vositalar bilan ta’minlanganlik, raqamli savodxonlik va axborot xavfsizligi bilan bog‘liq muammolar yoritiladi. Tadqiqot natijasida raqamli texnologiyalardan samarali foydalanish uchun ularni aniq pedagogik maqsadlar, metodik ko‘rsatmalar va muntazam teskari aloqa bilan uyg‘unlashtirish zarurligi asoslanadi.

Kalit so‘zlar: mustaqil ta’lim, raqamli texnologiyalar, oliy ta’lim, elektron ta’lim platformalari, raqamli savodxonlik, sun’iy intellekt, shaxsiylashtirilgan ta’lim, axborot xavfsizligi.

АННОТАЦИЯ

В статье анализируются роль, значение и дидактические возможности цифровых технологий в организации самостоятельного обучения студентов в системе высшего образования. Рассматриваются возможности электронных образовательных платформ, цифровых библиотек, интерактивных заданий и технологий искусственного интеллекта в организации самостоятельной учебной деятельности. Особое внимание уделяется персонализации обучения, контролю усвоения материала и развитию навыков самостоятельной работы студентов. Вместе с тем освещаются проблемы качества интернет-соединения, технического обеспечения, цифровой грамотности и информационной безопасности. В результате исследования обосновывается необходимость сочетания цифровых технологий с конкретными педагогическими целями, методическими рекомендациями и регулярной обратной связью.

Ключевые слова: самостоятельное обучение, цифровые технологии, высшее образование, электронные образовательные платформы, цифровая грамотность, искусственный интеллект, персонализированное обучение, информационная безопасность.

ABSTRACT

This article examines the role, significance, and didactic potential of digital technologies in organizing students' independent learning in higher education. It explores how online learning platforms, digital libraries, interactive assignments, and artificial intelligence tools can support independent study. Particular attention is paid to personalized learning, monitoring academic progress, and developing students' self-directed learning skills. The article also addresses challenges related to internet connectivity, access to technological resources, digital literacy, and information security. The findings highlight the importance of integrating digital

technologies with clear pedagogical objectives, methodological guidance, and regular feedback to improve the effectiveness of independent learning.

Keywords: independent learning, digital technologies, higher education, online learning platforms, digital literacy, artificial intelligence, personalized learning, information security.

KIRISH (INTRODUCTION)

Bugungi kunda raqamli texnologiyalarning jadal rivojlanishi oliy ta’lim tizimining mazmuni va tashkil etilishiga sezilarli ta’sir ko‘rsatmoqda. Ta’lim jarayonida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o‘quv materiallarini taqdim etish, talabalar bilimini baholash, o‘qituvchi va talaba o‘rtasidagi muloqotni tashkil etish hamda mustaqil ta’lim faoliyatini boshqarish imkoniyatlarini kengaytirmoqda. Shu sababli mustaqil ta’limni zamonaviy raqamli vositalar asosida tashkil etish oliy ta’limni takomillashtirishning muhim yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi [1; 2].

Mustaqil ta’lim talabaning o‘quv dasturida belgilangan bilim va ko‘nikmalarni auditoriyadan tashqarida mustaqil ravishda egallashi, o‘zlashtirgan bilimlarini mustahkamlashi, qo‘shimcha manbalarni o‘rganishi va amaliy topshiriqlarni bajarishini qamrab oladi. Bunday faoliyat talabadan mas’uliyat, vaqtni to‘g‘ri taqsimlash, axborotni izlash va saralash, tanqidiy fikrlash hamda o‘z bilimini baholash ko‘nikmalarini talab qiladi.

An’anaviy mustaqil ta’lim shakllarida talabalar asosan darsliklar, bosma o‘quv qo‘llanmalari va kutubxona manbalaridan foydalangan bo‘lsalar, bugungi kunda elektron darsliklar, masofaviy ta’lim platformalari, videoma’ruzalar, raqamli kutubxonalar va interaktiv testlar ushbu imkoniyatlarni yanada kengaytirmoqda. Masalan, Moodle va Google Classroom kabi platformalar o‘quv materiallarini

joylashtirish, topshiriqlarni topshirish, natijalarni kuzatish va teskari aloqani yo‘lga qo‘yishga yordam beradi [1; 2].

T. Andersonning onlayn ta’limga bag‘ishlangan tadqiqotlari hamda A. W. Batesning raqamli davrda ta’limni loyihalashtirishga oid ishlari texnologiyalarni pedagogik maqsadlar bilan uyg‘unlashtirish muhimligini ko‘rsatadi [4; 5]. Demak, raqamli vositalarning ta’limdagi samarasi faqat ularning mavjudligiga emas, balki ulardan qanday metodik yondashuv asosida foydalanilishiga ham bog‘liq.

O‘zbekistonda ham ta’lim tizimini raqamlashtirish, zamonaviy axborot texnologiyalarini joriy etish va aholining raqamli ko‘nikmalarini rivojlantirishga e’tibor qaratilmoqda. “Raqamli O‘zbekiston — 2030” strategiyasi doirasidagi raqamlashtirish tashabbuslari ta’lim muassasalarida elektron resurslardan foydalanish va raqamli infratuzilmani rivojlantirish masalalarini dolzarb etadi [3].

Shu bilan birga, raqamli ta’limni tashkil etishda internetga ulanish sifati, texnik vositalarning mavjudligi, talabalarning raqamli savodxonligi va axborotning ishonchliligini baholash kabi muammolar ham uchraydi. Shuning uchun raqamli texnologiyalarni mustaqil ta’limga joriy etish jarayonini afzalliklar bilan bir qatorda mavjud cheklovlarni ham hisobga olgan holda o‘rganish zarur.

Tadqiqotning maqsadi — oliy ta’limda talabalarning mustaqil ta’limini tashkil etishda raqamli texnologiyalarning didaktik imkoniyatlari, afzalliklari va mavjud muammolarini tahlil qilish hamda ulardan samarali foydalanish bo‘yicha tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqotning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

1. mustaqil ta’lim tushunchasi va uning oliy ta’limdagi ahamiyatini yoritish;
2. raqamli ta’lim platformalari va elektron resurslarning didaktik imkoniyatlarini tahlil qilish;

3. raqamli vositalarning vaqtni boshqarish, mustaqil izlanish va o‘zini o‘zi baholash ko‘nikmalarini rivojlantirishdagi o‘rnini aniqlash;
4. raqamli ta’lim jarayonida yuzaga keladigan texnik, metodik va axborot xavfsizligi muammolarini ko‘rib chiqish;
5. mustaqil ta’lim samaradorligini oshirishga qaratilgan amaliy tavsiyalar ishlab chiqish.

Tadqiqot obyekti — oliy ta’lim tizimida talabalarning mustaqil ta’lim faoliyati.

Tadqiqot predmeti — mustaqil ta’limni tashkil etishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari, shartlari va muammolari.

TADQIQOT METODOLOGIYASI (METHODS)

Tadqiqot nazariy-tahliliy xususiyatga ega bo‘lib, unda raqamli texnologiyalar va mustaqil ta’limga oid ilmiy adabiyotlar hamda elektron manbalar o‘rganildi. Tahlil jarayonida raqamli ta’limning pedagogik imkoniyatlari, mustaqil o‘qishni tashkil etish usullari va texnologiyalardan foydalanish bilan bog‘liq muammolar umumlashtirildi.

Tadqiqotda quyidagi metodlardan foydalanildi.

Ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish. Mustaqil ta’lim va onlayn ta’limga oid ilmiy ishlar o‘rganilib, raqamli vositalarning ta’lim jarayonidagi vazifalari hamda pedagogik ahamiyati aniqlandi [4–7].

Qiyosiy tahlil. An’anaviy mustaqil ta’lim shakllari bilan raqamli vositalar yordamida tashkil etiladigan ta’lim imkoniyatlari axborotga kirish, vaqt va makon

moslashuvchanligi, teskari aloqa hamda o‘zlashtirishni nazorat qilish jihatidan qiyoslandi.

Tizimli yondashuv. Raqamli texnologiyalar, o‘qituvchi faoliyati, talabaning mustaqil ishlashi, o‘quv materiallari va baholash jarayoni o‘zaro bog‘liq tarkibiy qismlar sifatida ko‘rib chiqildi.

Umumlashtirish metodi. Ilmiy adabiyotlar va elektron manbalarda keltirilgan fikrlar asosida raqamli texnologiyalardan foydalanishning asosiy afzalliklari, cheklovlari va amaliy yechimlari umumlashtirildi.

Tadqiqotda talabalarning o‘zlashtirish ko‘rsatkichlari bo‘yicha alohida tajriba yoki statistik so‘rov o‘tkazilmagan. Shu sababli maqoladagi natijalar eksperimental isbotlangan samaradorlik ko‘rsatkichlari emas, balki ilmiy adabiyotlar va mavjud manbalar tahlilidan kelib chiqadigan nazariy-amaliy xulosalardir.

NATIJALAR (RESULTS)

Mustaqil ta’limni tashkil etishda raqamli texnologiyalarning didaktik imkoniyatlari

Tahlil natijalari raqamli texnologiyalar mustaqil ta’limni tashkil etishning bir nechta muhim yo‘nalishlarini qo‘llab-quvvatlashini ko‘rsatadi. Bular axborot resurslariga kirish, o‘quv jarayonini moslashuvchan tashkil etish, bilimlarni mustahkamlash, o‘zini o‘zi baholash va o‘qituvchi bilan teskari aloqani yo‘lga qo‘yishdan iborat.

Birinchidan, elektron ta’lim resurslari talabalarga o‘quv materiallaridan takroran foydalanish imkonini beradi. Ma’ruza matnlari, elektron darsliklar, videodarslar va taqdimotlar orqali murakkab mavzularni qayta o‘rganish, tushunilmagan qismlarga yana murojaat qilish va bilimlarni mustahkamlash mumkin.

Ikkinchidan, raqamli platformalar mustaqil ta’limni rejalashtirish va nazorat qilishga yordam beradi. O‘qituvchi topshiriqlarni joylashtirishi, bajarish muddatlarini belgilashi, qo‘shimcha materiallarni taqdim etishi va talabalarning natijalarini kuzatishi mumkin. Talaba esa vazifalar ketma-ketligini belgilab, o‘z vaqtini mustaqil boshqaradi.

Uchinchidan, interaktiv topshiriqlar va elektron testlar o‘zlashtirilgan bilimlarni tekshirish imkonini beradi. Test natijalari orqali talaba qaysi mavzularni yaxshi o‘zlashtirganini, qaysi masalalarni esa qayta o‘rganishi kerakligini aniqlashi mumkin. Bu esa o‘zini o‘zi baholash ko‘nikmasini shakllantirishga xizmat qiladi.

To‘rtinchidan, raqamli resurslar ta’limni shaxsiylashtirish uchun sharoit yaratadi. Talabalar o‘z bilim darajasi, qiziqishi va ehtiyojlariga mos materiallarni tanlashi, o‘quv sur’atini tartibga solishi va qo‘shimcha manbalardan foydalanishi mumkin. Biroq shaxsiylashtirish samarali bo‘lishi uchun o‘quv maqsadlari va baholash mezonlari aniq belgilangan bo‘lishi lozim.

Elektron platformalarning mustaqil ta’limdagi o‘rni

Elektron ta’lim platformalari mustaqil o‘quv faoliyatini boshqarish va o‘quv materiallarini tizimlashtirish imkonini beradi. Ularning vazifalari platformaning turi va ta’lim muassasasi tomonidan qanday tashkil etilganiga qarab farqlanadi.

Moodle o‘quv kurslarini yaratish, elektron materiallarni joylashtirish, topshiriqlarni qabul qilish, testlar tashkil etish va talabalar faoliyatini kuzatish imkonini beruvchi ta’limni boshqarish tizimidir.

Google Classroom o‘quv materiallari va topshiriqlarni tarqatish, bajarilgan ishlarni qabul qilish, izohlar berish va ta’lim jarayonidagi muloqotni tashkil etishda qo‘llaniladi.

Coursera kabi onlayn ta’lim xizmatlari esa turli fanlar bo‘yicha videoma’ruzalar, o‘quv modullari va baholash topshiriqlaridan foydalanish imkonini beradi. Bunday resurslarning ayrimlari pulli bo‘lishi yoki maxsus ro‘yxatdan o‘tishni talab qilishi mumkin.

Raqamli kutubxonalar va elektron ilmiy bazalar talabalarga ilmiy maqolalar, kitoblar va boshqa akademik manbalarni izlashda yordam beradi. Bu imkoniyat, ayniqsa, referat, kurs ishi va mustaqil tadqiqot tayyorlashda muhim ahamiyatga ega.

Biroq platformadan foydalanishning o‘zi mustaqil ta’lim sifatini avtomatik ravishda oshirmaydi. Natija topshiriqlarning mazmuni, materiallarning sifati, o‘qituvchining metodik ko‘magi va talabaning faol ishtirokiga bog‘liq.

Sun’iy intellektning mustaqil ta’limdagi imkoniyatlari

Sun’iy intellekt vositalari mustaqil ta’lim jarayonida qo‘shimcha yordamchi sifatida foydalanilishi mumkin. Ular murakkab mavzularni tushuntirish, matn tuzilishini yaxshilash, savollar tuzish, til o‘rganish mashqlarini tayyorlash va o‘quv materiallarini umumlashtirishda ko‘mak beradi.

Masalan, chet tilini o‘rganayotgan talaba sun’iy intellekt yordamida yangi so‘zlarni takrorlashi, grammatik qoidalar bo‘yicha qo‘shimcha mashqlar olishi yoki yozma matndagi xatolarni aniqlashga harakat qilishi mumkin. Bunday vositalar talabaning mustaqil ishlash imkoniyatlarini kengaytiradi.

Shu bilan birga, sun’iy intellekt yaratgan javoblarda noto‘g‘ri yoki tekshirilmagan ma’lumotlar uchrashi mumkin. Shu sababli talaba olingan ma’lumotlarni darsliklar, ilmiy manbalar va o‘qituvchi tavsiyalari bilan tekshirishi kerak. Sun’iy intellektdan foydalanish mustaqil fikrlash va shaxsiy tahlilning o‘rnini bosmasligi lozim.

Raqamli mustaqil ta’limning afzalliklari va mavjud muammolari

Tahlil natijalariga ko‘ra, raqamli texnologiyalar mustaqil ta’lim uchun quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

I. o‘quv materiallaridan istalgan qulay vaqtda foydalanish;
II. axborot izlash va qo‘shimcha manbalarni o‘rganish imkoniyatini kengaytirish;
III. o‘zlashtirishni elektron testlar orqali tekshirish;
IV. topshiriqlarni rejalashtirish va vaqtni boshqarish;
V. masofadan turib o‘qituvchi bilan muloqot qilish;
VI. individual ehtiyojlarga mos o‘quv resurslarini tanlash.

Biroq bu imkoniyatlar bilan bir qatorda muayyan cheklovlar ham mavjud. Internet tezligining pastligi, kompyuter yoki boshqa qurilmalarning yetishmasligi, raqamli savodxonlikning turlicha darajada bo‘lishi va sifatli o‘quv materiallarini tanlashdagi qiyinchiliklar mustaqil ta’lim samaradorligiga ta’sir qilishi mumkin [1; 3].

Bundan tashqari, uzoq vaqt ekran qarshisida ishlash, ijtimoiy muloqotning kamayishi, chalg‘ituvchi kontent va akademik halollik bilan bog‘liq masalalar ham e’tiborga olinishi kerak. Shu sababli raqamli ta’limni tashkil etishda texnik imkoniyatlar bilan bir qatorda pedagogik va tashkiliy shart-sharoitlar ham hisobga olinishi zarur.

NATIJALAR MUHOKAMASI (DISCUSSION)

Tahlil qilingan manbalar raqamli texnologiyalar mustaqil ta’limni tashkil etishda muhim imkoniyatlar yaratishini ko‘rsatadi. Biroq bu imkoniyatlardan samarali foydalanish texnologiyani shunchaki o‘quv jarayoniga kiritish bilan cheklanmaydi. Asosiy vazifa — raqamli vositalarni aniq o‘quv maqsadlari va pedagogik metodlar bilan uyg‘unlashtirishdir.

T. Andersonning onlayn ta’limga oid qarashlari hamda A. W. Batesning raqamli muhitda ta’limni loyihalashtirishga bag‘ishlangan ishlari o‘quv jarayonida talabaning faol ishtiroki va ta’lim vositalarini maqsadga muvofiq tanlash muhimligini yoritadi [4; 5]. D. Laurillardning ta’limni loyihalashtirishga doir yondashuvi ham raqamli vositalar o‘quv faoliyatini mazmunli tashkil etishga xizmat qilishi kerakligini ta’kidlaydi [6].

Ushbu yondashuvlardan kelib chiqib, mustaqil ta’lim samaradorligini oshirish uchun topshiriqlarni faqat ma’lumotni o‘qish yoki yodlash bilan cheklamaslik lozim. Talabalarga axborotni tahlil qilish, turli manbalarni taqqoslash, muammoga mustaqil yechim topish va o‘z xulosalarini asoslash imkonini beradigan vazifalar berilishi maqsadga muvofiq.

Raqamli platformalar yordamida talabaning topshiriqlarni bajarish jarayoni va natijalarini kuzatish mumkin. Lekin platformada qayd etilgan faollikni bilimning to‘liq ko‘rsatkichi deb hisoblash noto‘g‘ri. Masalan, materialni ko‘p marta ochish yoki platformaga tez-tez kirish talabaning mavzuni chuqur o‘zlashtirganini o‘z-o‘zidan isbotlamaydi. Shu bois elektron monitoring natijalarini amaliy topshiriqlar, yozma ishlar va mustaqil tahlil bilan birgalikda baholash lozim.

Sun’iy intellektdan foydalanish ham alohida metodik yondashuvni talab qiladi. U o‘quv materiallarini tushunish va qo‘shimcha mashqlar bajarishda foydali bo‘lishi mumkin, ammo talabaning o‘rniga butun topshiriqni bajarishi uning mustaqil fikrlash ko‘nikmalarini rivojlantirishga to‘sqinlik qilishi ehtimoli mavjud. Shuning uchun sun’iy intellektdan foydalanish qoidalari, manbalarni tekshirish va o‘zlashtirilgan bilimlarni mustaqil namoyish etish talablari aniq belgilanishi kerak.

Tahlil natijalari asosida quyidagi amaliy tavsiyalar ishlab chiqildi:

A. **Mustaqil ta’lim topshiriqlarini tizimli rejalashtirish.** Har bir topshiriqning maqsadi, bajarish muddati, foydalaniladigan manbalari va baholash mezonlari oldindan belgilanishi kerak.
B. **Raqamli platformalardan maqsadli foydalanish.** Elektron platformalarda mavzuga oid materiallar, testlar, muhokama savollari va mustaqil ishlar bir tizimga keltirilishi lozim.
C. **Raqamli savodxonlikni rivojlantirish.** Talabalarga ishonchli manbalarni izlash, axborotlarni tekshirish, raqamli xavfsizlik va akademik halollik qoidalari bo‘yicha yo‘riqnomalar berilishi zarur.
D. **Texnik imkoniyatlarni hisobga olish.** Internetga ulanishi cheklangan talabalar uchun yuklab olish mumkin bo‘lgan materiallar, matnli resurslar va muqobil topshirish usullarini taqdim etish maqsadga muvofiq.
E. **Muntazam teskari aloqani yo‘lga qo‘yish.** O‘qituvchi talabalarning savollariga javob berishi, bajarilgan ishlar bo‘yicha izoh berishi va zarur hollarda qo‘shimcha tushuntirishlar taqdim etishi kerak.
F. **Sun’iy intellektdan mas’uliyatli foydalanish.** Talabalarga sun’iy intellekt yordamida olingan ma’lumotlarni tekshirish, foydalanilgan manbalarni ko‘rsatish va o‘z mustaqil hissasini saqlash qoidalari tushuntirilishi lozim.

Mazkur tavsiyalar raqamli texnologiyalarni mustaqil ta’limga samarali integratsiya qilish uchun metodik asos bo‘lib xizmat qilishi mumkin. Shu bilan birga, ularning aniq natijadorligini baholash uchun kelgusida talabalar ishtiroki, topshiriqlar sifati va o‘zlashtirish ko‘rsatkichlarini qamrab oluvchi amaliy tadqiqotlar o‘tkazish zarur.

XULOSA

Oliy ta’lim tizimida talabalarning mustaqil ta’limini tashkil etishda raqamli texnologiyalar muhim pedagogik imkoniyatlarga ega. Elektron ta’lim platformalari,

raqamli kutubxonalar, interaktiv topshiriqlar va sun’iy intellekt vositalari o‘quv materiallaridan foydalanishni yengillashtirish, mustaqil izlanishni qo‘llab-quvvatlash, bilimlarni tekshirish va o‘quv jarayonini moslashuvchan tashkil etishga yordam beradi.

Tadqiqot natijalari raqamli texnologiyalarning samaradorligi ulardan foydalanish maqsadi, o‘quv topshiriqlarining sifati, talabaning faolligi va o‘qituvchining metodik ko‘magiga bog‘liqligini ko‘rsatadi. Texnologiyalarni ta’limga joriy etishning o‘zi yuqori o‘zlashtirishni kafolatlamaydi. Ular talabaning mustaqil fikrlashi, axborotni tanqidiy tahlil qilishi va o‘z bilimini baholashi uchun qulay sharoit yaratishi kerak.

Shuningdek, internet va texnik vositalardan foydalanish imkoniyatlaridagi farqlar, raqamli savodxonlik, axborot xavfsizligi va akademik halollik bilan bog‘liq muammolarni bartaraf etish muhimdir. Buning uchun ta’lim muassasalari texnik va metodik yordamni kuchaytirishi, talabalar uchun sifatli elektron resurslarni taqdim etishi hamda raqamli kompetensiyalarni rivojlantirishga e’tibor qaratishi lozim.

Xulosa qilib aytganda, mustaqil ta’limni raqamli texnologiyalar asosida tashkil etish ta’lim sifatini rivojlantirishning muhim yo‘nalishlaridan biridir. Texnologiyalardan maqsadli, tizimli va mas’uliyatli foydalanish talabalarning mustaqil ishlash, vaqtni boshqarish, tanqidiy fikrlash va uzluksiz bilim olish ko‘nikmalarini shakllantirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Nishonova M. A. Mustaqil ta’lim jarayonida raqamli texnologiyalarning ahamiyati // Universal xalqaro ilmiy jurnal. — 2024. — 17-dekabr. — B. 343–346. — DOI: https://doi.org/10.71337/inlibrary.uz.universaljurnal.57775. URL: https://inlibrary.uz/index.php/universaljurnal/article/view/58187

2. Raqamli texnologiyalardan foydalanishning ijobiy va salbiy tomonlari // Academia.edu. — URL: https://www.academia.edu/115426923/RAQAMLITEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNINGIJOBIYVASALBIYTOMONLARI
3. Alimov R. T. Zamonaviy ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanish istiqbollari // Raqamli ta'lim texnologiyalari markazi. — 16.05.2025. — URL: https://uzmarkaz.uz/uzc/news/zamonaviy-talimda-raqamli-texnologiyalardan-foydalanish-istiqbollari
4. Anderson T. (Ed.). The Theory and Practice of Online Learning. — 2nd ed. — Edmonton: Athabasca University Press, 2008.
5. Bates A. W. Teaching in a Digital Age: Guidelines for Designing Teaching and Learning. — Vancouver: Tony Bates Associates Ltd., 2015.
6. Laurillard D. Teaching as a Design Science: Building Pedagogical Patterns for Learning and Technology. — New York: Routledge, 2012.
7. Garrison D. R., Vaughan N. D. Blended Learning in Higher Education: Framework, Principles, and Guidelines. — San Francisco: Jossey-Bass, 2008.
8. Siemens G. Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age // International Journal of Instructional Technology and Distance Learning. — 2005. — Vol. 2, No. 1.
9. Gulbaxor, M., & Bahodir, S. (2025). TIL O 'RGANISHDA CHATGPT, TARJIMA TIZIMLARI VA ULARNING SAMARADORLIGI. TADQIQOTLAR, 76(3), 17-21.
10. Muzaffar, G., & Bahodir, S. (2025). INSON ORGANIZMIDA UCHRAYDIGAN ICHKI KASALIKLAR. TADQIQOTLAR, 76(2), 71-74.
11. Bakhodir, S., & Dilshoda, R. (2025). EASTERN THINKERS OF THE ERA OF THE FIRST RENAISSANCE. Global Science Review, 8(1), 682-687.
12. Zebo, N., & Bahodir, S. (2025). O 'RTA ASRLARDA ANGLIYA (V-XV ASRLAR). Global Science Review, 11(1), 85-90.

13. Шамсиддинов, Б., & Гуламов, М. (2023). ЛОГИЧЕСКИЕ СООТНОШЕНИЯ ФИЛОСОФИИ С ЛИТЕРАТУРОЙ. Oriental Art and Culture, 4(3), 332-335.
14. Shamsiddinov, B. J., & Jakbaraliyva, Z. (2022). Scientific and Empirical Relations of Philosophy and Literature. Spanish Journal of Innovation and Integrity, 7, 70-73.
15. Abdullaev, U. B., & Shamshiddinov, B. (2024). O 'RTA ASRLAR YOZMA MANBALARIDAGI ETNIK NOMLAR. Ijtimoiy-gumanitar sohada ilmiy-innovatsion tadqiqotlar, 1(1).
16. Шамсиддинов, Б. Ж., & Жакбаралиева, З. О. (2022). АБУ АЛИ ИБН СИНО ТИББИЙ ТАРБИЯ ХУСУСИДА. Oriental Art and Culture, 3(2), 670-674.
17. Shamsiddinov, B. (2022). The importance of supporting innovative activities of entrepreneurs in uzbekistan. ASIA PACIFIC JOURNAL OF MARKETING & MANAGEMENT REVIEW ISSN: 2319-2836 Impact Factor: 8.071, 11(11), 165-170.
18. Шамсиддинов, Б. Ж. (2023). МАМЛАКАТИМИЗ МИЛЛИЙ ЮКСАЛИШНИНГ ИЖТИМОИЙФАЛСАФИЙ АСОСЛАРИ. Oriental Art and Culture, 4(5), 345-350.
19. Шамсиддинов, Б. (2020). Тарбия жараёнида шар мутафаккирларининг қ педагогик ва психологик қарашлари. In Актуальные вопросы развития современного общества, экономики и профессионального образования (pp. 268-271). Российский государственный профессионально-педагогический университет.
20. Shamsiddinov, B. B. DINSHUNOSLIKNING BOSHQA FANLAR BILAN ALOQASI.
21. Shamsiddinov, B. B. Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi.
22. YANGI, V. T. V. M., & YONDASHUVLARI, T. H. OZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TALIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI “ZAMONAVIY JAHON TARIXSHUNOSLIGIDA FARG’ONA.

23. YANGI, V. T. V. M., & YONDASHUVLARI, T. H. OZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TALIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI NAMANGAN DAVLAT UNIVERSITETI “ZAMONAVIY JAHON TARIXSHUNOSLIGIDA FARG’ONA.
24. Shamsiddinov, B. B. DINSHUNOSLIKNING BOSHQA FANLAR BILAN ALOQASI.
25. Shamsiddinov, B. B. Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi.
26. Shamsiddinov, B. M. U. (2026, June). HISTORICAL AND ETHNOGRAPHIC FEATURES OF POTTERY-RELATED RITUALS IN THE FERGANA VALLEY. In *International Conference Platform* (No. 6, pp. 135-143).
27. Ruxshona, A., & Bahodir, S. (2026). IS’HOQXON IBRATNING MA’RIFATPARVARLIK FAOLIYATI VA ILMIY MEROSI. Ustozlar uchun, 104(1), 284-292.